

Saradnja sa NATO i odbrambena industrija Srbije

Individualni akcioni plan partnerstva sa NATO (IPAP) je politički dokument vlade. U njemu ona zadaje ciljeve koje želi da postigne i navodi mere za postizanje tih ciljeva. U sprovođenju ovih mera Srbija može da se oslanja na pomoć ili saradnju sa NATO. IPAP za period 2015-2017 sadrži sedam mera od značaja za odbrambenu industriju Srbije u kojima je eksplicitno predviđena saradnja sa NATO ili međunarodna saradnja. Od toga, tri mere su realizovane u potpunosti, jedna delimično i tri nisu realizovane.

Šta je do sada postignuto:

- ✓ Srbija je pristupila NATO sistemu kodifikacije delova naoružanja i vojne opreme. Šesnaest preduzeća namenske industrije uključilo se u NATO kodifikacioni sistem i unelo svoje proizvode u NATO master katalog referenci logistike, što povećava njihovu vidljivost na svetskom tržištu.
- ✓ Započet je projekat demilitarizacije viška ubojnih sredstava u Tehničkom remontnom zavodu (TRZ) Kragujevac koji se finansira iz Poverilačkog fonda NATO. Osim rešavanja pitanja viška ubojnih sredstava, kroz projekat se oprema TRZ Kragujevac – jedini domaći centar za ispitivanje i remont ubojnih sredstava.
- ✓ Visoki zvaničnici Ministarstva odbrane redovno učestvuju na sastancima NATO Konferencije nacionalnih direktora za naoružanje.

Šta je „za malo” postignuto:

- ↔ Ministarstvo odbrane je kroz učešće u NATO programu Izgradnja integriteta prepoznalo i definisalo potrebne korake za smanjenje rizika od korupcije u poslovanju sa namenskom industrijom, ali ih još nije preduzelo.

Šta je planirano, a nije postignuto:

- ✗ Srbija nije učestvovala u programima „mudre podrške” NATO Agencije za nabavku i podršku (NSPA).
- ✗ Ministarstvo odbrane nije istražilo mogućnosti tendera sa NATO članicama i partnerima.
Nije poznato da li je Ministarstvo odbrane istražilo mogućnosti međunarodne saradnje za Vojnotehnički institut i odbrambenu industriju, ali ne postoje nagoveštaji učešća u bilo kakvim međunarodnim projektima pod okriljem Partnerstva za mir koji se tiču razvoja naoružanja i vojne opreme.

Lekcije za novi ciklus IPAP:

- ☞ Definirati mere tako da odgovaraju konkretnim potrebama sistema odbrane i namenske industrije (npr. usavršavanje mladih stručnjaka, unapređenje bezbednosti i zaštite na radu).
- ☞ Planirati realno: ne ubacivati u IPAP mere koje u datim političkim okolnostima nisu ostvarive, poput mera koje se odnose na zajedničku izgradnju sposobnosti (npr. učešće u programima „mudre podrške” ili zajednički tenderi sa NATO članicama i partnerima).